

Innhold

- 1 Innledning ... 8
- 2 Introduksjon ... 9
- 3 En reise på Svalbard: Det nyttige, praktiske og viktige ... 12
 - 3.1 Årstider og reisetid ... 12
 - 3.2 Reisemåter ... 14
 - 3.2.1 Ekspedisjonscruise ... 14
 - 3.2.2. Cruiseskip ... 16
 - 3.2.3 Seilturer ... 17
 - 3.2.4 Stedsopphold ... 18
 - 3.2.5 Individuelle fotturer ... 19
 - Fotturer (1): Det østlige Nordenskiöld Land, østkysten ... 21
 - Fotturer (2): Dickson Land ... 25
 - 3.2.6 Fotturer med turoperatør ... 28
 - 3.2.7 Kano, kajakk ... 29
 - 3.2.8 Skiturer ... 30
 - 3.2.9 Hundeslede ... 31
 - 3.2.10 Snøscooter ... 31
 - Dagstur med snøscooter: Tempelfjorden ... 54
 - Dagstur med snøscooter: østkysten ... 57
 - Snøscootertur: Pyramiden ... 58
 - Snøscooter-dagstur: Barentsburg ... 61
 - 3.2.11 Beltevoan ... 63
 - 3.2.12 Ridning ... 64
 - 3.2.13 Helikopter ... 64
 - 3.2.14 Klatring ... 64
 - 3.2.15 Dykking ... 64
 - 3.2.16 Jakt og fiske ... 81
 - 3.2.17 Sykkel & fatbike ... 81
 - 3.2.18 Buss ... 82
 - 3.2.19 Campingbil ... 82
 - 3.3 Turoperatører ... 82
 - 3.4. Praktiske tips for turen: klær, hygiene og miljø, fotografering ... 88
 - 3.5 Ankomst ... 92
 - 3.6 På tur på Svalbard: Viktig å vite ... 93
 - 3.6.1 Naturvern, lovbestemmelser og verneområder ... 93
 - 3.6.2 Kulturminner ... 99
 - 3.6.3 Isbjørnsikkerhet og våpen ... 100
 - 3.6.4 Kommunikasjon og sikkerhet ute på tur ... 104
 - 3.6.5 Meldeplikt for turer hos Sysselmannen ... 106
 - 3.6.6 Telt og hytte ... 108

- 3.6.7 Risiko i terrenget: breer, snøskred, is og snø, elvekrysnings, flytejord, rabies, bendelorm, drikkevann, mygg ... 110
- 3.6.8 Kart og orientering ... 115
- 3.7 Longyearbyen ... 115
 - 3.7.1 Generelle tjenester og viktig infrastruktur ... 116
 - 3.7.2 Overnatting, mat og drikke ... 121
 - 3.7.3 Shopping ... 126
 - 3.7.4 Longyearbyens attraksjoner ... 127
 - 3.7.5 Dagsturer rundt Longyearbyen ... 130
 - Båttur til Pyramiden ... 132
 - Båttur til Barentsburg ... 135
 - 3.7.6. Fjellturer i Longyearbyen ... 137
 - Fjellturer ved Longyearbyen (1): Platåberget, Nordenskiöldfjellet ... 138
 - Fjellturer fra Longyearbyen (2): Gruvefjellet, Sukkertoppen, Trollsteinen, Sarkofagen, Larsbreen, Longyearbreen ... 142
 - Fjellturer ved Longyearbyen (3): Fuglefjella, Grumantbyen ... 144
 - Fjellturer ved Longyearbyen (4): Breinosa og Foxfonna ... 145
 - Fjellturer ved Longyearbyen (5): Adventtoppen, Hiorthfjellet ... 145
 - Turer ved Longyearbyen (uten fjell): Adventdalen ... 147
 - 3.7.7 Fra steinkull til forskning i verdensrommet: Longyearbyen i 100 år ... 148
- 4. Naturfag ... 150
 - 4.1 Geologi ... 150
 - 4.2 Isbreer og permafrost ... 153
 - 4.3 Havstrømmer ... 155
 - 4.4 Havis ... 155
 - 4.5 Drivved, plastsøppel og miljøgifter ... 157
 - 4.6 Klima & vær ... 158
 - 4.7 Pattedyr ... 161
 - 4.7.1 Isbjørn ... 161, 4.7.2 Fjellrev ... 163, 4.7.3 Svalbardrein ... 164
 - 4.7.4 Storkobbe ... 166, 4.7.5 Ringsel ... 167, 4.7.6 Grønlandssel ... 168
 - 4.7.7 Hvalross ... 169, 4.7.8 Steinkobbe ... 171, 4.7.9 Vågehval ... 173
 - 4.7.10 Hvithval ... 174, 4.7.11 Knølhval ... 174, 4.7.12 Finnhval ... 175
 - 4.7.13 Blåhval ... 176, 4.7.14 Grønlandshval ... 193, 4.7.15 Kvitnos ... 194
 - 4.7.16 Dyrearter som er satt ut og ufrivillig importerte dyr ... 195
 - 4.7.17 Hvirvelløse dyr ... 195
 - 4.8 Fugler ... 196
 - 4.8.1 Smålom ... 196, 4.8.2 Havhest ... 197, 4.8.3 Ærfugl ... 198
 - 4.8.4 Praktærfugl ... 199, 4.8.5 Havelle ... 200, 4.8.6 Kortnebbgås ... 201
 - 4.8.7 Hvitkinngås ... 201, 4.8.8 Svalbardrype ... 202, 4.8.9 Fjæreplytt ... 203
 - 4.8.10 Snøspurv ... 203, 4.8.11 Polarsvømmesnipe ... 204
 - 4.8.12 Rødnebbterne ... 205, 4.8.13 Storjo ... 206, 4.8.14 Polarjo ... 207
 - 4.8.15 Tyvjo ... 207, 4.8.16 Fjelljo ... 208, 4.8.17 Sabinemåke ... 209

4.8.18 Ismåke ... 209, 4.8.19 Rosenmåke ... 210, 4.8.20 Polarmåke ... 210
4.8.21 Svartbak ... 211, 4.8.22 Krykkje ... 212, 4.8.23 Lunde ... 212
4.8.24 Lomvi ... 213, 4.8.25 Polarlomvi ... 214
4.8.26 Alkekonge ... 215, 4.8.27 Teist ... 216

4.9 Planter ...

4.9.1 Polarvier ... 219, 4.9.2 Dvergbjørk ... 219, 4.9.3 Fjellsyre ... 219
4.9.4 Harerug ... 220, 4.9.5 Snøørve ... 220, 4.9.6 Snøstjerneblomst ... 220
4.9.7 Kalkarv ... 220, 4.9.8 Polarblindurt ... 221, 4.9.9 Fjellsmelle ... 221
4.9.10 Snøsoleie ... 221, 4.9.11 Svalbardvalmue ... 222
4.9.12 Skjørbuksurt ... 222, 4.9.13 Rublom ... 222, 4.9.14 Rødsildre ... 222
4.9.15 Gulsildre ... 223, 4.9.16 Snøildre ... 223, 4.9.17 Stivsildre ... 223
4.9.18 Myrsildre ... 223, 4.9.19 Knoppsildre ... 224, 4.9.20 Tuesildre ... 224
4.9.21 Trådsildre ... 224, 4.9.22 Reinrose ... 224, 4.9.23 Kantlyng ... 241
4.9.24 Polarflokk ... 241, 4.9.25 Polarkarse ... 241, 4.9.26 Ullmyrklegg ... 241
4.9.27 Snøull ... 242, 4.9.28 Arktisløvetann ... 242, 4.9.29 Polarløvetann ... 242
4.9.30 Gress, mose, lav, alger og sopp ... 243

5 Historie ... 244

5.1 Vikingene ... 245
5.2 Pomorene ... 245
5.3 Willem Barentsz ... 246
5.4 Hvalfangst på 1600-tallet ... 247
5.5 Tidlige ekspedisjoner og systematisk forskning ... 249
5.6 Flyforsøk til Nordpolen fra Virgohamna og Ny-Ålesund ... 253
5.7 Fangstmannstiden ... 255
5.8 Hvalfangst tidlig på 1900-tallet ... 256
5.9 Svalbardtraktaten ... 256
5.10 Gruvedrift ... 257
5.11 Andre verdenskrig ... 259
5.12 Svalbard etter krigen ... 260

6 Fjorder og øyer, bosetninger og steder: Svalbards regioner ... 262

6.1 Isfjorden ... 264

6.1.1 Kapp Linné/Isfjord Radio, Russekeila, Festningen ... 264
6.1.2 Grønfjorden, Barentsburg ... 270
6.1.3 Grumantbyen, Colesbukta ... 273
6.1.4 Adventfjorden ... 276
6.1.5 Sassenfjorden, Tempelfjorden ... 280
6.1.6 Østlige Dickson Land (Skansbukta, Pyramiden), Billefjorden ... 283
6.1.7. Dicksonfjorden, Dickson Land vest ... 288
6.1.8 Ekmanfjorden, Coraholmen, Flinthalmen ... 307
6.1.9 Borebukta, Bohemanflya ... 309
6.1.10 Ymerbukta ... 311
6.1.11 Alkhornet, Trygghamna ... 311

- 6.2. Forlandsundet ... 314
 - 6.2.1 Daudmannsodden, Farmhamna ... 314
 - 6.2.2 St. Jonsfjorden ... 315
 - 6.2.3 Kaffiøyra ... 315
 - 6.2.4 Engelskbukta ... 317
- 6.3 Prins Karls Forland ... 317
- 6.4 Kongsfjorden ... 319
 - 6.4.1 Ny-Ålesund ... 322
 - 6.4.2 Indre Kongsfjorden ... 330
 - 6.4.3 Blomstrandhalvøya ... 331
- 6.5. Krossfjorden ... 333
- 6.6 Den nordlige vestkysten ... 337
 - 6.6.1 Dei Sju Isfjella ... 338
 - 6.6.2 Hamburgbukta ... 338
 - 6.6.3 Magdalenefjord ... 339
- 6.7 Nordvest Spitsbergen ... 341
 - 6.7.1 Sørgattet, Bjørnfjorden, Smeerenburgfjorden ... 341
 - 6.7.2 Danskøya ... 344
 - 6.7.3 Amsterdamøya ... 347
 - 6.7.4 Fair Haven, Fuglefjorden, Sallyhamna ... 348
 - 6.7.5 Nordvestøyane: Fugløya, Fuglesongen, Klovningen, Ytre Norskøya, Indre Norskøya ... 350
- 6.8 Raudfjorden ... 369
- 6.9 Woodfjorden-området ... 371
 - 6.9.1 Woodfjorden ... 371
 - 6.9.2 Reinsdyrflya, Stasjonsøyane, Andøyane ... 374
 - 6.9.3 Liefdefjorden ... 376
 - 6.9.4 Bockfjorden ... 378
- 6.10 Moffen ... 378
- 6.11 Wijdefjorden, Mosselbukta ... 379
- 6.12 Ny-Friesland, Verlegenuken ... 383
- 6.13 Sorgfjorden ... 385
- 6.14 Hinlopenstretet ... 386
 - 6.14.1 Murchisonfjorden ... 388
 - 6.14.2 Lomfjorden ... 390
 - 6.14.3 Alkefjellet ... 393
 - 6.14.4 Wahlenbergfjorden, Palanderbukta ... 394
 - 6.14.5 Øyene i Hinlopenstretet ... 396
 - 6.14.6 Augustabukta, Vibebukta ... 399

6.15 Nordaustlandet ...	417
Drivis og rundturer ...	417
Gjennom Hinlopenstretet eller rundt Nordaustlandet? ...	418
6.15.1 Lady Franklinfjorden, Brennevinsfjorden, Lågøya ...	423
6.15.2 Sjuøyane ...	426
6.15.3 Chermsideøya, Rijpfjorden, Duvefjorden, Orvin Land ...	428
6.15.4 Karl XII-øya, Brochøya, Foynøya ...	431
6.15.5 Austfonna, Bråsvellbreen, Isispynten ...	433
6.16 Storøya, Kvitøya ...	434
6.17 Kong Karls Land ...	436
6.18 Østkysten av Spitsbergen og Storfjorden ...	439
6.18.1 Heleysund, Straumslund, Negribreen ...	439
6.18.2 Mohnbukta, Dunérbukta, Agardhbukta ...	441
6.18.3 Kvalvågen, Boltodden ...	444
6.18.4 Emil'janovbreen, Hambergbukta, Daudbjørnpynten ...	445
6.19 Barentsøya ...	447
6.20 Edgeøya ...	450
6.21 Tusenøyane, Halvmåneøya, Ryke Yseøyane ...	454
6.22 Hopen ...	457
6.23 Bjørnøya ...	461
6.23.1 Sør: fuglefjellene (Hambergfjellet-Sørhamna) ...	481
6.23.2 Bjørnøya: vestsiden ...	483
6.23.3 Nord: Bjørnøya Meteorologiske Stasjon ...	483
6.23.4 Øst: Kvalrossbukta, Russehamna, Miseryfjellet, Tunheim ...	486
6.24 Sørkapp Land ...	486
6.25 Hornsund ...	489
6.25.1 Gåshamna ...	492
6.25.2 Hornsundtinden, Samarinvågen ...	493
6.25.3 Brepollen ...	494
6.25.4 Treskelen, Adriabukta, Burgerbukta, Gnålodden ...	495
6.25.5 Isbjørnhamna ...	496
6.26 Hyttevika, Dunøyane, Isøyane, Kapp Borthen ...	498
6.27 Bellsund ...	500
6.27.1 Recherchefjorden ...	504
6.27.2 Van Keulenfjorden ...	508
6.27.3 Van Mijenfjorden ...	510
7. Arktisk miljø og turisme ...	515
Takk! ...	518
Forfatteren ...	519
Indeks ...	521